

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . 28.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt leta . . . 6.50
za en mesec . . . 2.30
za Nemčijo odelotno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . 24.—
za pol leta . . . 12.—
za četrt leta . . . 6.—
za en mesec . . . 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.80

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13 v
za trikrat . . . 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

S prilogo »Naša Gospodinja«.

Obstrukcija v štajerskem dežel-
nem zboru.

Gradec, 23. januarja.

Štajerski deželni zbor je imel včeraj, v torek, ob 11. uri dopoldne svojo plenarno sejo. Na dnevnem redu so bili računski zaključki za leto 1909 in 1910 in pa odkazanje proračuna za leto 1911 in 1912 ljudskošolskega penzijskega fonda šolskemu odseku. Ker so se pogajanja prejšnji dan razbila, je podal dr. Korošec v imenu Slovenskega kluba to-le izjavo:

Znano je, da je bil Slovenski klub pripravljen, v sedanjem zasedanju deželnega zbora mirno in stvarno sodelovati, v slučaju, da bi se upoštevale v delovnem programu tudi nekatere kulturne, gospodarske in splošno agrarne želje slovenske spodnje dežele in da bi bile iste sprejete. Kakor pa smo od poštvalnega in neumornega posredovalca pri pogajanjih za delomostnost deželnega zbora nj. ekselence g. namestnika včeraj zvedeli, ni našla naša dobra volja za delo umevanja pri večini, da neka skupina je celo grozila z obstrukcijo, ako bi se za primerno upoštevanje spodnje dežele v delovnem programu našla večina.

Ni naš namen, preiskati vse vzroke, ki so bili za to stališče večine ali posameznih skupin iste soodločilni. En vzrok pa se mora omeniti, namreč vprašanje učiteljskih plač.

Mi moremo o tem vprašanju govoriti popolnoma odkrito, ker imamo popolnoma proste roke in nismo vezani na nobeno stran. Večina pa, ki je v tej zadevi prevzela gotove obveznosti, je o načinu rešitve tega vprašanja še danes na nejasnem.

Strah, da ne pride umikanje v tem vprašanju tako odkrito na dan, je bil tudi eden izmed vzrokov, pogajanja glede delomostnosti štajerskega deželnega zbora razbiti in tudi preprečitev rešitve tega vprašanja na nas zvrniti.

Mi že v naprej odklanjamo tozadevno vsako krivdo in izjavljamo, da so nam ti dogodki v večini pokazali na pot, na katero nameravamo stopiti.

V zbornici je nastala splošna tihoča. Nemci so bili poparjeni, ker niso mislili, da bodo šli slovenski poslanci do skrajnosti. Takoj za dr. Korošcem se je oglašil k besedi dr. Verstovšek, ki začne govoriti slovenski. Že ko so slišali prve besede: »Visoka zbornica!«, so vedeli, pri čem da so. Med dr. Verstovškovim govo-

rom so se začeli zopet pogajati. Ob 3. uri se je konstatirala nesklepnost zbornice in deželni glavar je sejo zaključil.

Vse kaže, da vihti nad nemškonacionalnimi poslanci svoje bojno kopje poslanec Wastian in pa njegovih šest trabantov, ki tvorijo najradikalnejše in obenem slovenskim težnjam najbolj nasprotujoče krilo. To so ljudje, za katerimi stoji spodnještajerska klika, ki prevrača svoje politične kozolce po spodnještajerskih mestih in trgih in ki ne živi od svojega političnega dela, ampak od nacionalnih intrig, ki jih umetno goji po Spodnještajerskem in bi njih konec pomenil tudi njihov politični konec. Kdo bo zmagal v nemškonacionalni večini, ali pamet ali krišatstvo, se bo kmalu videlo, najbrže že jutri, ker bo že jutri ob desetih nova seja sklicana.

To je gotovo, da se slovenski poslanci ne dajo več za nos voditi z raznimi pogajanjimi in da bodo svoje stališče uravnali le po jasnih in odločnih sklepih in predlogih nemške večine.

Občinski svet ljubljanski.

Seja 23. januarja 1912.

Na dnevnem redu včerajšnje seje občinskega sveta so bile večinoma same volitve. Župan je zopet z velikim poudarkom naglašal svojo objektivnost in menil, da bo moral ves občinski svet, tedaj tako večina kakor manjšina, nositi odgovornost, če bi se delo ne posrečilo. Naš klub ni podal nobene programatične izjave, pač pa je pri volitvi podžupana oddal prazne glasovnice, s čimer je svoje strogo opozicijsko stališče jasno označil. Včeraj je tudi zastopnik socialne demokracije prvič nastopil, in sicer tako, da je šel dvakrat v ogenj za liberalno večino, pa se je enkrat pošteno opek. Bilo je to tako: Večina je predlagala, naj se redne seje vrše vselej ob 5. uri popoldne. Govorniki našega kluba so pa zahtevali, da se vrše seje saj ob 6. uri, ker sede v našem klubu tudi delavci in uslužbenci, ki šele takrat končajo delo in ne morejo preje k sejam priti. Proti temu se je pa oglašil zastopnik »edine delavske stranke« in začel patetično, kakor da bi bil na kakšnem shodu, deklarirati, da je on odločno za predlog večine, češ, delodajalci bi morali delavcem takrat, kadar kliče slednje dolžnost v kako javno korporacijo, dati cel dan prosto, ker se od delavca ne more zahtevati, da po trudopolnem telesnem delu še duševno dela. Seje naj se torej začne ob petih, neglede na delavce, ki morajo čakati,

da se preje družabni red izpremeni. Rekel je, da se mu zdi nesocialno, ako kak delavec v sedanjih razmerah sploh kak političen mandat izvršuje, češ, da preveč trpi! S tem se je Kristan tako osmešil, da bo težko smatrati njegove nastope sploh za resne. Proti temu seveda nima nič, če morajo delavci po mukopolnem delu na socialnodemokratske shode in konference. Mož se je s tem postavil približno na stališče človeka, ki bi bil proti temu, da se zvečer užge luč, ker bi moralo po njegovem mnenju še solnce svetiti. Če bi bilo naziranje tega gospoda sodruga vsalonu obveljalo, bi bilo vsakemu delavcu popolnoma onemogočeno izvrševati mandat v ljubljanskem občinskem svetu. Govorniki našega kluba, med njimi dva delavca, so gospodu literarnemu socialistu povedali, da se pri tem vprašanju ne gre za kapitalistični družabni red, ki je vprašanje, katerega ljubljanski občinski svet ne bo rešil, ampak zato, da se morejo občinski svetovalci, ki so delavci, sej sploh udeleževati. Liberalci, ki so Kristanu ploskali, so končno z nami in Nemci glasovali in zastopnik jugoslovanskih sodrugov je obsedel sam. Koncem seje je hotela večina z nekim predlogom manifestirati svojo skrb za avtonomijo ljubljanskega mesta, pa se ji kljub temu, da je socialni demokrat zopet zajahal svojo Rozinanto in šel v boj za liberalce, ni posrečilo, ker so govorniki našega kluba večini takoj povedali, da se ji gre za vse kaj drugega kakor za mestno samoupravo.

X X X

Ob 6. uri zvečer otvoril župan dr. Tavčar sejo. Za otvoritelja zapisnika imenuje gg. Bonača in Bahovca in predstavi zapisnikarja g. Kesslerja.

Nato nagovori župan občinske svetovalce sledeče:

»Čast mi je vas v tej zbornici spoštljivo pozdraviti in vas iz srca vse klicati k skupnemu sodelovanju. Moja oseba bo stala nad vsakim strankarskim prepričkom. Svest sem si bil, ko sem svojo nalogo sprejel, da mi je ne bo mogoče izvrševati, ako ne bo obstajala v tej zborovalnici gotova harmonija. Jaz obljubljam, da bom kot župan razprave vodil objektivno in kot predsednik temu svetu ne bom poznal nobene stranke. Razprave naj bodo mirne, brez strankarskih prepričkov in sumničenj. Jaz ne bom dopuščal žaliti ali sumničiti ne oseb ne strank. Bodite, gospodje, prepričani, da je vaša odgo-

vornost ravno taka kakor županova. Če bi se delo v tej zbornici ne posrečilo, bo odgovornost na vse padla.

Naznanjam, da sem odložil svoj mandat v deželni šolski svet in sem že danes dal volitev v to važno korporacijo na dnevni red.

Prejel sem več nujnih predlogov, ki jih bom naznanil koncem seje.

Zdaj pride na vrsto volitev podžupana po § 56. občinskega reda. Za skrutinatorja imenujem gg. Bončarja in dr. Detelo.

Izid volitve je sledeči: Oddanih 42 glasov, od teh je 13 praznih, 23 se glasi na dr. Trillerja, 6 na Pammerja.

Izvoljen je dr. Triller. (Ploskanje pri občinskih svetovalcih narodno-napredne stranke.)

Dr. Triller nagovori občinski svet sledeče:

»Sprejemam svoje mesto in se najiskrenejše zahvaljujem svojim somišljenikom na izkazanem zaupanju. V tem oziru bo slejkoprej moje načelo: Zvestoba za zvestobo! Obljubljam pa, da se bom, kadar mi bo poverjeno vodstvo občinskega sveta, trudil posluževati se vedno tolike objektivnosti, da ne bom dal nobenemu članu tega sveta povoda za kako opravičeno pritožbo.

Župan preide nato k izvolitvi odsekov.

Formalno predlaga dr. Triller, da se izvolijo poleg magistratnega odsoka (§ 24. občinskega reda) še sledeči: personalni in pravni (9 članov), finančni (9), stavbni (9), šolski (9), obrtni (9), policijski (7), draginjski (7), olupševalni (7).

Dr. Zajc: V imenu našega kluba izjavljam, da smo s predlogom g. dr. Trillerja za danes zadovoljni s pridržkom, da prihodnjič izvolimo še ostale odseke.

Župan naznani, da ima po § 55. vsaka stranka pravico zahtevati zase primerno zastopstvo po veljavnem ključu v vsakem odseku. Samoposebi se presumira, da vsaka stranka to zahteva. Ako so vsi zadovoljni, lahko postopamo tako, da se načelniki posameznih strank dogovorijo in da potem vsa zbornica izvoli kandidata, na katere so se načelniki klubov zjedini. (Odobrovanje.) Prekinem v to svrbo sejo.

(V odseke po 9 članov se izvoli 5 članov narodno-napredne stranke, 3 S. L. S. in en Nemec, v odseke po 7 članov pa 4 narodni naprednjaki, 2 od S. L. S. in 1 Nemec.)

LISTEK.

Burja.

Zgodovinska slika. — Spisal L. R.
(Koniec.)

»Torej naših vojakov ni več nikjer?« je vprašal župan.

»Ne v nebu, ne v zemlji«, je odgovoril berač. »Pa mislim, da je naš general Karl že nastavljal Francozom kje kako past, da se polovijo kot miši. Drugeče naj se mi ta hip noge posušijo!«

»Mica, daj Basaju kaj za pod zob! Jaz se grem tačas preobleč in potem pojdeva z beračem gospodu župniku povedat, kako je. Oni nam bodo kaj svetovali, jaz sam ne vem več, kje se me glava drži«, je tožil župan in odšel v kamro.

Cez pol ure sta bila že v župnišču in Basaj je nadolgo in široko pripovedoval, kar je vedel. Če kaj ni vedel, se je debelo zlagal.

Tačas pa je pridirjal v vas oddelek francoskih konjenikov.

Pred županovimi so se ustavili. Tako nenadoma so privihrali, da niso utegnili županovi niti zapreti vrat pred njimi.

Hlapca sta se skrila v seno, dekletko so jokale v kamrah, županov Jakob pa,

ki je imel petnajst let, je jezno gledal iz kota na rdečehlačarje, ki so bili poskakali s konj in s sabljami v rokah obstopili mater.

Kričali so nekaj nad njo, vihteli sablje, kazali semintje — mati županja pa je trepetala od strahu: »Kristus nebeški, kaj naj storim, ko nič ne razumem!«

Dolge so kričali, a slednjič uvideli, da vse skupaj nič ne pomaga. Vtaknili so sablje v nožnice, le eden se je mogočno razkoračil in zavpil: »Baba, hopsa!«

Županja ni vedela, kaj hoče. »Hopsa, hopsa!« ji je tulil na uho in kazal na konje.

»Moj Bog, kako bom hopsa, ko sem stara!« je tarnala.

»Hopsa!« se je jezil Francoz, mahal s sabljo in skakal semintje.

»Še ubijete me ti neverniki, če jih ne bom slušala!« je zastokala županja in se začela spravljati na konja.

Francoz je bil potegnil proč, se zasmeljal in ji milejšje povedal: »Hopsa!«

»Hočejo nemara, da zaplešem...«, je vzdihnila županja, se vdala v svojo osodo, prišla za predpasnik in se zavrtela pred vojniki v najlepši polki, kakor jo je plesala na svoj poročni dan.

Francoze pa je lomil smeh, začeli so se krohotali, da je odmevalo po vsem dvorišču.

Njen sin Jakob je stisnil pesti, se potuhnil in zlezal skozi okno na drugi strani hiše.

»Čakajte vragi, očeta grem poklicat, on vam pokaže mater imeti tako za norca!«

Stekel je proti župnišču klicat očeta.

Kmalu je bil župan z beračem doma. Mati županja je vsa upehana jokala na klopi pred hišo, Francozi pa so rogovili po veži in po dvorišču.

»Hopsa!« so zakričali nad županom, ko je vstopil.

»Hudir vas nesi, nevernike!« je zarentačil župan, a vendar je bil v strahu.

»Bog ve, kaj kričijo ti hlačarji. Basaj, sedaj pokaži, kar znaš! Saj si pravil, da znaš vse jezike!«

»Kaj bom, reva, znal...«, je vzdihoval berač.

Francozi pa so kričali še huje »hopsa!« in kazali na konje.

Slednjič se je beraču posvetilo.

»Meni se zdi, oče župan, hopsa je najbrž francoski to, kar je po naše ovsa. Svoje mrhe bi nemara radi nakrmili...«

Začel se je nekaj meniti z vojniki po laški in kmalu povedal županu: »Krmite hočejo, sem že prav povedal. Če imate kaj ovsa pri hiši, ga jim le

dajte, drugače še hišo zažgejo te mrčine!«

»Ovsa nimam, sena pa, če že ni drugače!« je pokimal župan, prijel Francoza, ki se je najbolj drl, za roko, ga peljal v hlev, pokazal tam seno, in ko ga je ta vprašal: hopsa, je župan skomizgnil z rameni in pokazal, da ga nima.

No, Francozi so bili tudi s senom zadovoljni.

Nehali so kričati, nanesli sena pred konje; majhen, črnika Francoz, nemara oficir, pa je ogledoval hišo, stopil z dvorišča in se oziral tudi po vasi.

Posebno ga je zanimalo kamenje, ki je bilo na korcih po strehah. Zdelo se mu je sumljivo in obrnil se je na berača, ki se mu je zdel izmed vseh še najbolj brihten, pokazal na streho in ga nekaj vprašal.

Basaj seveda ni razumel besedice, a zdelo se mu je, da ga vpraša, čemu je kamenje na strehah.

»E — per burja...«, se je odrežal nakratko.

Francoz ga je grdo pogledal, poklical vojaka, ki je za silo lomil laščino, in začela sta izpraševati Basaja na take načine, da mu je postalo kmalu vroče.

Basaj je trdil, da je kamenje zato naloženo po korcih, da jih burja ne odnese, Francoz se je pa rotil, da je burja

Rezultat volitev:

S 44 glasovi so izvoljeni v magistratni odsek: Franchetti, Knez, Lapajne, dr. Triller, Kristan, dr. Zajec, Štefe, Lilleg, Pammer.

personalni in pravni odsek: Višnikar, Bončar, dr. Hudovernik, Milohnoja, dr. Novak, dr. Detela, Štefe, Štrukelj, dr. Ambroschitz. (načelnik: Višnikar, podnačelnik dr. Ambroschitz);

finančni odsek: Milohnoja, Likozar, Mally, Reisner, Smole, Štrukelj, Lilleg, Ložar, Staudacher. (načelnik: Milohnoja, podnačelnik Lilleg);

savbi odsek: Štembov, Bončar, Knez, dr. Novak, Pavšek, Rojina, Ložar, Bahovec, Pammer. (načelnik: Štembov, podnačelnik Pammer);

šolski odsek: Dimnik, Likozar, Pippenbacher, Reisner, Hudovernik, Detela, Jevc, Šerjak, dr. Ambroschitz. (načelnik: Dimnik, podnačelnik Detela);

obrti odsek: Franchetti, Bončar, Črne, Lapajne, Pavšek, Rojina, Ložar, Šerjak, Ungar. (načelnik: Franchetti, podnačelnik Ložar);

policijski odsek: Pippenbacher, Franchetti, Bončar, Trnkoczy, Štefe, Marinko, Elbert. (načelnik: Pippenbacher, podnačelnik Štefe);

draginjski odsek: Rötli, Dimnik, Planinšek, Kristan, Jevc, Kos, Brand. (načelnik: Rötli, podnačelnik: Kos);

olepševalni odsek: Mally, Štembov, Bončar, Rötli, Marinko, Štefe, Schmitt. (načelnik: Mally, podnač.: Schmitt).

Zupan odredi nato volitev v c. kr. deželni šolski svet. Oddanih 43 glasov, od teh je dobil prof. Reisner 23, dr. Detela 13, 7 je praznih. Izvoljen je prof. Reisner.

Nato pride na vrsto zadnja točka dnevnega reda, določitev časa občinskih sej po § 56. občinskega reda.

Višnikar predlaga v imenu večine, naj se redne seje vrše prvi torek vsakega meseca ob 5 uri popoldne.

Dr. Zajc se ne strinja z uro. Po novem občinskem redu so prišli v občinski svet tudi delavci in na te se moramo tudi ozirati. Socialne razmere so take, da dotičniki šele ob 6. uri končajo z delom. Apelira na lojalnost večine, da se seje nastavi ob pol 7. uri zvečer. (Odobranje pri svetovalcih S. L. S.)

E. Kristan pravi, da ne podpira predloga dr. Zajca, ker ni v interesu delavcev. Nesocialno je, če se morajo delavci, ki ves dan delajo, potem še docela izmučeni zvečer duševno napenjati. Treba je preje, da delodajalci delavce tisti dan dela oprostijo, da bodo samo eno delo opravljali, ne pa da se jim dvojno nalaga. Zato se strinja s predlogom Višnikarja. (Ploskanje pri večini.)

Kos: Konstatiram, da se jaz kot tovarniški delavec ne morem sej preje udeleževati kakor ob pol 7. uri, ker imam tako delo, da ga ne morem prej zapustiti. Naj bi se seje saj ob 6. uri določile, ker če ne, izjavljam, da sem primoran svoj mandat odložiti. (Odobranje pri svetovalcih S. L. S.)

Šerjak: Se pridružujem predlogoma dr. Zajca in Kosa. Seje naj se

začno saj ob 6. uri. Tudi jaz sem uslužbenec, poslovođa, ki dela posebno ob sezi brez velike škode ne morem zapustiti in bi se sej prej težko mogel udeležiti, tedaj je pravično, da se na to ozirate. Kar pa se tiče svetovalnih socialne demokracije, je vsak delavec vendar se tako trden, da si pri sejah ne bo prenapel svojih živcev. (Veselo in odobravanje pri svetovalcih S. L. S. Štefe: Kristan torej ne pozna vsakega dela! Kristan razburjen: Kaj se zaletavate v mene! Štefe: Res imeniten voditelj socialne demokracije! Vsakega dela pa le ne poznate! Kristan: Tudi jaz delam. Štefe: Oba sva žurnalista, midva že jutraj ob 8. uri lahko tu sediva, če treba tudi brez »kofeta«.)

Rojina: Podpiram predlog našega načelnika in sicer zato, ker je tudi v interesu obrtnikov, da so do določenega časa v delavnici. Seje naj se saj ob 6. uri začnejo. (Pritrjevanje pri svetovalcih S. L. S.)

Dr. Zajc: Govornik socialne demokracije je govoril sicer lepe besede, kako bi bilo prav, da bi delavci bili dela prosti, kadar morajo kakšno javno funkcijo izvrševati in tudi jaz se v tej želji z njim strinjam, toda v danih razmerah so to le besede. V občinskem svetu izpremembe družabnega reda, kakor jo želi socialnodemokratski zastopnik, ne bomo dosegli. Danes se za to pa še prav posebno nič ne gre, ampak gre se zgolj za to, da se seje nastavi tako, da se jih bodo mogli delavski zastopniki v sedanjih obstoječih razmerah udeleževati, ker mi hočemo tu delati. (Odobranje pri zastopnikih S. L. S.)

Višnikar: Mi smo imeli s svojim predlogom le ta namen, da bi se seje preje začele, ker bodo po vsej priliki dolgo trajale. Ampak to ni za nas noben casus belli. Če je vsem ustrezno, se udamo in določimo seje ob šesti uri. (Splošno odobravanje.)

Dr. Zajc se pridružuje temu predlogu.

Pri glasovanju se sprejme Višnikarjev predlog z vsemi glasovi razun soc. demokratskega.

Zupan naznani potem samostalne in nujne predloge. Opomni, da se mu bodo morali pred sejo pismeno predložiti. Sicer bo pa predloge numeriral. Kdor prej pride, prej melje. Predložena sta mu dva predloga (Reisner in dr. Zajec), naj se uslužbencem mestnega zakupa izboljšajo plačilne razmere. Bo dal oba v razpravo. (Profesor Reisner je predlagal, naj se dovoli uslužbencem draginjska doklada, dr. Zajčev predlog pa gre dlje in se glasi: Magistratu se naroča, da izdela nemudoma načrt o plačah in službenem razmerju mestnih užitninskih paznikov in ta načrt predloži v sklepanje občinskemu svetu tekom tridesetih dni.) Zupan da besedo prof. Reisnerju.

Reisner utemeljuje svoj predlog. Stvar je nujna, saj sta jo obe stranki predložili. Razmere v tem oziru so res abnormalne. Se sklicuje na spomenico uslužbencev mestnega užitninskega zakupa, ki je bila izročena načelnikom klubov. Glede popolne preuredit-

ve (kakor jo zahteva predlog dr. Zajca) pa sodi govornik, da se ne sme občinski svet prenapeti. Direktorij bo moral to stvar tehtno preštudirati. Dokler se kaj temeljitega ne more napraviti, naj se dovolijo saj draginjske doklade.

Dr. Zajc: Užitninski pazniki so bili dozdaj najbolj prezirana kategorija. Njihove plačilne in službene razmere so popolnoma neurejene. Te največje sirote mesta so do prejšnjega občinskega sveta komej kakšno drobtino dobili. (Štefe: Njihove prošnje so v koš metali!) Šele, ko se je med njimi pojavilo močno gibanje, se je tudi stranka, ki ji je podrejena usoda mesta, nekoliko zganila. Tako res ne gre dalje. Mi bomo glasovali za predlog večine, večina pa naj tudi za naš predlog glasuje, ako hoče, da se ta zadeva hitro in temeljito reši. Od direktorija mestnega užitninskega zakupa jaz nič ne pričakujem. (Štefe: Ravnatelj užitninskega zakupa še svojih uradnih ur ne more vzdrževati!) Prosimo pa župana tudi, naj se hitro izplačajo že pod vladnim komisarjem sklenjene draginjske doklade za mestne uslužbence, ker se še danes niso izplačale.

Nujnost obeh predlogov se z vsemi glasovi zbornice sprejme.

V meritorni debati stavi svetovalec

Rojina predlog, da se draginjska doklada dovoli tudi delavcem v mestni elektrarni, ki letos niso nič dobili.

Črne predlaga draginjsko doklado tudi za delavce v klavnici.

Pavšek ni g. Rojine razumel, zato začne nekaj z njim polemizirati, a konča, ko se ga opomni, da je g. Rojina ravno to zahteval, kar g. Pavšek hoče.

Zupan da oba predloga na glasovanje. Se sprejmeta z vsemi. (Štefe: Vendar po petnajstih letih!) Predloga gg. Rojine in Črnete vzame naznanje, ker se mu zdi samoočebi umevno, da bodo vsi dobili draginjsko doklado.

Na vrsto pride predlog dr. Novaka, naj občinski zastop po § 7. volilnega reda trgovske in obrtne zbornice, predlaga politični oblasti iz svoje srede izvoljenega člana v volilno komisijo za trgovski in obrtno zbornico. Dozdaj je zastopal občino vladni svetnik Laschan, zdaj pa treba voliti člana iz srede novega občinskega zastopa.

Nujnost se sprejme z glasovi narodno-napredne stranke in soc. demokratske.

V meritorni debati naglašava svetovalec

Ložar, da je volilna komisija svoje delo domala končala in da mora svetnik Laschan svojo nalogo do konca izvršiti. Predlog dr. Novaka je nepotreben.

Pammer (nemško): Volilna komisija je svojo nalogo končala, preostaja le štetje glasovnic. To bo prejšnji zastopnik občine že še opravil.

Dr. Zajc: Predlog večine je le udarec v vodo. Kroglja je že iz puške vun. (Veselo.) Komisija je glavno delo že končala. Zato predlog dr. Novaka nima nobenega realnega pomena. (Šte-

fe: Se ijm gre le za strankarstvo!) Mi sicer nimamo nič proti temu, če hočete dr. Novakov predlog sprejeti, glasovali bomo pa proti, ker nam je za resno delo.

Dr. Triller pravi, da se manjšini čudi. Če predloga dr. Novaka ne sprejmemo, kršimo avtonomijo. (Smeh pri svet. S. L. S. Klici: Liberalci so jo kršili!) Resno protestuje, da bi Laschan še v katerikoli stvari občinski svet zastopal. Mi moramo svojo dolžnost vršiti! (Klici pri S. L. S.: Za vašo stranko!)

Kristan podpira liberalni predlog, češ, da se gre za avtonomijo. (Klici pri S. L. S.: Za strankarstvo se jim gre in za nič drugega! Del galerije se vmešava v razpravo in demonstrativno ploska govorniku.)

Zupan: Opominjam galerijo, da ima biti mirna!

Dr. Zajc: Kakor hitro se kdo od nas oglasi proti kakemu predlogu večine, takoj se najde človek, ki začne metati okoli svoje »šlagerje«. V tem slučaju je služila za »šlager« avtonomija. (Klici: Tako je! pri S. L. S.) Jaz pa mislim, da o tej točki le tiho bodimo! (Pritrjevanje pri svetovalcih S. L. S.) Kdo je avtonomijo pokopal, to je čisto znana reč! (Klici pri svetovalcih S. L. S.: Liberalci sami!)

Stvar glede volilne komisije v trgovsko in obrtno zbornico je čisto jasna. Avtonomija ljubljanskega mesta ni odvisna od tega, če se ta predlog sprejme ali ne. Avtonomija Ljubljane bo živela naprej, če bodo gospodje od večine pametni, (Pritrjevanje pri svetovalcih S. L. S. Večina ugovarja.) to je resnica, vse drugo pa je prazno. (Pritrjevanje pri S. L. S. Večina ugovarja. Zupan: Pustimo osebnosti! To bo le škodovalo razpravam.)

Novak: Dr. Zajc je očital, da je naš predlog prazna slama. (Zupan: To se ni reklo! Štefe: Je res prazna slama!) Dr. Novak trdi, da je predlog resen.

Pri glasovanju se predlog sprejme s 23 glasovi narodno-napredne stranke in soc. demokratske, proti 21.

Pri volitvi je s 23 glasovi izvoljen v volilno komisijo trgovske zbornice Štefan Lapajne, ostali listki so prazni.

Zupan izjavi, da bo vladi izvoljenega predlagal, ako ga hoče sprejeti.

Zupan prebere nato dopis, v katerem občinski svetovalec Jevc naznaja, da vsled gospodarskih poslov odstopi. Zupan izjavi, da ima g. Jevc, ker je že nad 60 let star, po § 17. občinskega volil. reda postaven razlog, da odstopi, gospodarski razlogi bi ga pa komaj opravičili. Debate ni. Pri glasovanju se razlogi g. Jevca spoznajo z vsemi glasovi zbornice za upravičene in g. Jevc zapusti zbornico. Zupan naznani, da bo poklical v mestni svet njegovega namestnika (g. ljudskošolski ravnatelj Jeglič).

Nato se seja ob 8. uri zaključil.

Štajerske novice.

Š Predlogi naših poslancev v štajerskem deželnem zboru. Poslanci dr. Benčič, Roškar, dr. Jankovič in Ozmec so vložili predlog za železnico Purkla-Ptuj-Rogatec-Brežice. — Dr. Benčič, Terglav, dr. Verstovšek predlog za železnico Rečica na Paki-Št. Janž v Sav. dolini. — Dr. Benčič je vložil predlog radi spodnje realke v Trbovljah. — Dr. Jankovič in Vrečko predlog radi zgradbe okrajne ceste II. razreda iz Lesične čez Prevorje v Grobelno in preložitve ceste II. razreda med Podsredo in Št. Petrom pod Sv. Gorami. — Poslanec Terglav je vložil predlog za ustanovitev vzornega vinograda za okraja Celje in Vranksi, ki sta okužena po trni uši. — Vložili so še več drugih ljudstvu koristnih predlogov.

Š Iz štajerskega deželnega zbora. V včerajšnji seji deželnega zbora so bili izvoljeni v odseke izmed Slovencev: V odsek za vodopadne zadeve dr. Verstovšek, Ozmec; v politični odsek: dr. Verstovšek, dr. Jankovič; v vinarški odsek: Roškar, Vrečko; v obrtni odsek: dr. Benčič, Roškar.

Š Več shodov je priredila zopet zadnja nedelja S. K. Z. na štajerskem. Bili so vsi dobro obiskani. Poslanci in drugi govorniki so razlagali ljudstvu politični položaj v štajerskem deželnem zboru. Ljudstvo je z odobravanjem sledilo izvajanjem poslancev in obsojalo postopanje naših liberalcev, ki neosnovano napadajo v svojih lističih naše poslance, ki se potegujejo za koristi ljudstva v deželni in državnem zboru.

Š »Orla« na štajerskem. Prihodnjo nedeljo se vrši ustanovni shod »Orla« v Slivnici pri Mariboru. Na ustanovnem shodu govori poslanec dr. Verstovšek. — Tudi pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju se ustanovi v bližnjem času telovadni odsek. Oglašava se župnija za župnijo za nove odseke. —

kak avstrijski general, ki je ukazal naložiti zato kamenje po strehah, da bi pobili z njim Francoze, ko bi prišli v vas.

Basaj ni razumel dosti laščine, francoščine pa nič, a videl je, da mu prede slaba. Francoza sta kričala nad njim in mu žugala s sabljo, on pa od straha ni več vedel, kaj pravzaprav hočeta.

Slednjič je spoznal, da hočeta vedeti, odkod je burja.

»Sem od Čavna piha, naj mi malha na hrbet priraste, če ni res! se je rotil in kazal na ono stran, kjer je Čaven.

Oficir je zadovoljno pokimal in se obrnil, Basaja pa so vzeli vojaki medse in tisti, ki je tolkel laški, mu je koncem koncev dopovedal, da jim bo moral pokazati pot do burje.

»Ta bo lepa...«, je vzdihnil berač in začel premišljevat, kako bi se Francozom izvil.

Tačas se je znočilo. Mrzla, črna noč se je napravljala, brez zvezd, in burja se je ponujala.

Z nočjo je prišel nov oddelek Francozov v vas.

Ta se je raztresel po celi vasi, pri županovih pa so Francozi zasedli konje, berač je dobil svetilko v roke in zapovedali so mu, naj jim kaže pot.

»Kam moraš, Basaj?« ga je vprašal oče župan pred odhodom, ko mu je prižgal luč.

»Burjo me gonijo iskati ti pasjeverci, pa jaz jim bom že pokazal. Z Bogom!«

Počasi so odjezdili konjeniki po cesti na vipavsko stran, pred njimi je

kreval berač s svetilko v roki in se delal še bolj nadložnega, nego je bil.

Kako jim uide, kako jim uide? je tuhtal, a nobena pametna misel mu ni hotela priti v glavo.

»Presneta burja, da mi delaš toliko sitnosti. Od Čavna pihaš, da me ušesa in nos bole in pečejo, in zdaj naj te grem še iskati. Da bi mi vsaj kako pometno misel prinesla, kako bi jo popihal izmed teh rokavnačev!« je mrmljal in si privezal klobuk z ruto, da bi mu ga burja ne odnesla.

Premišljeval je dalje.

Zapeljem te hudobe kam, luč upihnem, tema je kakor v rogu, pa naj me dobijo, če morejo! Seve, če me dobijo, bom kmalu visel na veji in Bog naj bo milosten moji ubogi duši!

Zmolil je očenaš za srečen konec in jo ubral po ozki stezi, da je mogel komaj posameznik za njim.

Francozi so ga ustavili, a Basaj jim je na roke pokazal, da je cesta sežanj dolga, steza pa ped, ker jim drugače ni mogel dopovedati, da je to bližnjica.

»Tam je most,« je modroval berač dalje, »širok most kmalu, potem, ko pride steza na cesto. Steza je nerodna, če bom urnih nog, se Francozi vsi polomijo, preden pridejo na cesto. Tam pustim malho in klobuk in iskali me bodo pod mostom, jaz jo pa ubrišem skozi Osek v gore. Trnovski gozd je velik, ljudje tam gori dobri, se že skrivam in preživim...«

Zmolil je še en očenaš, podvziral korake in nenadoma je bila svetilnica razbita in ugasla v kamenju, Basaj pa

jo je drobil že streljaj pred Francozi po stezi, ki jo je poznal kakor svojo malho.

Za njim kričanje in preklinjanje. Prisopilal je do ceste, bežal do mosta, vrgel tam malho in klobuk v suh potok pod cesto in hitel po travnikih in njivah proti gorovju.

Daleč je že bil, ko se je oddahnil in poslušal. Čul je peketanje na cesti, drobna luč je zatrepetala tam doli, nenadoma se je zabliskalo in strel je počil.

»Glej jih, zlomke, pod most strelja jo...« se je zasmel. »O, ti prelubi Basaj, zahvali Boga, da ti je dal tako bistro glavico, da nisi šel pod most, ampak si jo rajši popihal sem gori!«

A ni še dobro nehal, ko se je zasvetilo tam pod Gradcem, mali višini ob cesti, nato še enkrat in potem neštokrat. Pok za pokom, iz grmovja nad cesto so žvižgale svinčence na Francoze, ki so iskali svojega ubeglega vodnika.

»Glej, to so pa naši fantje...« se je vzradostil berač. »Tam je nastavl Karel, general našega cesarja, tako past, da bo Francozom gorje, ko jih prime za vrat. Zdaj bodo te šleve mislile, da je tam Čaven in tam general Burja. Le da bi Bog dal srečo našim soldatom, jaz jo pa potegnem na varno...«

Po cesti je dirjala francoska predstraža nazaj proti Šempasu, Basaj pa je hvalil Boga za srečno rešitev in zložno stopal po poti, ki pelje v Trnovski gozd.

š **Zadržni tečaj.** Od dne 22. januarja pa do 27. se vrši v Mariboru zadržni tečaj, katerega se udeležuje do 25 mladih zadrugarjev. Tečaj je otvoril dr. Hohnjec. Vodi ga pa nadrevizor g. Pušenjak. V torek je predaval tudi živinorejski inštruktor g. Fr. Krištof iz Ljubljane.

š **Poučni tečaj** priredi v četrtek, dne 25. januarja Slov. krščansko-socialna zveza v Galiciji pri Celju. Začne se točno ob devetih uri dopoldne. Tečaj se vrši v šoli. Predavala bosta gospoda dr. Hohnjec in živinorejski inštruktor Krištof s Kranjskega.

š **Liberalni shodi proti slovenski obstrukciji** so se v nedeljo, dne 21. t. m., skrajno slabo sponesli. Govorniki so se žalostno vračali v liberalni harem nazaj. Spindler je imel celo to smolo, da je zamudil vlak in je zato shod na Ponikvi izostal. Še »haupt-liberalci« so ga kleli, češ, da jih vodi za nos. Smola!

š **Predsedstvo štajerske nemškonacionalne stranke** je imelo dne 18. t. m. sejo, v kateri se je soglasno sklenilo sklicati tekoma februarja zborovanje nemškonacionalnih somišljenikov. Debatiralo se je tudi o politični situaciji na štajerskem in se je soglasno izrazilo željo, naj bi deželni zbor deloval.

š **Iz mariborske bogoslovnice.** V bogoslovje je sprejet v prvi letnik G. Jeraj iz Rečice. — V torek, dne 23. t. m., nehajo predavanja za prvo polletje in se pričnejo izpiti, ki se bodo vršili po reformiranem načrtu kot strokovni izpiti (examina publica), oziroma kot semestralne skušnje (examina privata). — Dne 26. februarja se zopet pričnejo predavanja.

š **V pijanosti se stegli.** Iz Bráslovč pri Celju se nam piše: Posestnika Matevž Basle, Jože Juhart in hlapec Janez Brežiček so se te dni vračali malo natrkani iz Topole proti Bráslovčam domu. Med potjo so se zaradi nekih malenkosti začeli prepirati. Iz prepira je nastal pretep in hlapec Brežiček je z neko ročno žago z vso močjo udaril po glavi Basleta. Da se je ta z težko rano na glavi zgrudil nezavesten in si pri tem zlomil tudi levil roko. Basleta so takoj predali zdravniški oskrbi, Brežičeka pa so orožniki zaprli.

š **Požar. 40 vagonov premoaga zgorelo.** Iz Sevnice se nam poroča: V občini Gobjnjek je te dni izbruhnil ogenj v nekem iz lesa izdelanem poslopju, v katerem je imel trgovec s premoagom Anton Rupnik okrog 40 vagonov pripravljenega premoaga za prodajo. Ogenj je popolnoma uničil celo poslopje, ki je bilo last planinske graščine in bilo vredno okrog 1500 K, ter ves premoag v vrednosti 18.000 K. Rupnik je imel premoag zavarovan za 16.500 K. Gasile so požarne brambe iz Sevnice in Planine, ki pa proti velikemu ognju niso mogle skoro nič opraviti. Kako je ogenj nastal, se ne ve; sumijo pa, da je kdo vrgel skozi špranjo v leseni steni ogorek cigare v skladišče in tako zanetil ogenj.

š **Smrtna kosa.** V Celju je umrla dne 23. januarja medicarka in svečarka Amalija Roth. Zapušča več malih nepreskrbljenih otrok. — Umrl je 14letni sin tukajšnjega ključavničarskega mojstra Rebeka Janko Rebek.

š **Trgovinsko ministrstvo** je zavrnilo predlog štajerskega društva za povzdigo tujkega prometa, da bi se vpeljal avtomobilski promet na progi Rečička vas ob Paki do Solčave, zaradi preozkih cest, ki vodijo po Savinski dolini.

š **V Rušah** so dobili mesto umrlega zdravnika dr. Goriškega nekega dr. Petritscha, ki baje ne razume nobene slovenske besede.

š **Drobne novice.** Kmetijska podružnica pri Sv. Jurju v Slov. goricah priredi dne 2. februarja po rani službi božji v gostilni g. Kranjca gospodarsko predavanje, na katerem bo predaval državni potovalni učitelj Pirštinger o zimskem in spomladnem delu v vinogradih in sadovnikih. — Shod S. K. Z. se vrši v nedeljo po rani maši v prostorih gosp. Martina Zdolška p. d. Pintarja na Ponikvi ob južni železnici. Govori deželni poslanec gosp. Vrečka. — Prostorjuna požarna bramba v Mozirju priredi v nedeljo, 28. t. m., ob 7. uri zvečer v gostilni gosp. Antona Strmška veselico s srečolovom in petjem. — Iz Svečine pri Mariboru. Janez Zorko, 44letni viničar v Podigracu pri Svečini je šel pred nekaj dnevi v Jarenino. Ko se je zvečer vrnil domov, je imel veliko rano na vratu, katera je prizadjana brččas od kake pistole ali pa od samokresa. Ker Zorko radi hude rane ne more nič govoriti, tudi ne pisati, se ne more zvedeti, ali si je Zorko rano sam prizadjal, ali ga je kdo napadel in obstrlel. Zorko se sedaj nahaja v mariborski bolnišnici, kjer se mu je njegovo zdravstveno stanje v toliko izboljšalo, da bo mogoče še okrevati.

š **Potres** se je čutil v ponedeljek zvečer ob 9. uri 8 minut skoro po celi štajerski. Sunek je trajal skoro celo minuto. Smer je bila južno-severna.

š **Nashe žensitvo ne moremo z novim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek „Slovenska kuharica.“**

Francozi groze Lahom.

Včeraj smo poročali, kako ostre besede so padale v francoski zbornici proti Lahom, a danes prihajajo še resnejša poročila. Neki poluradni list grozi Lahom, da če Lahi ne izpuste tistih 29 turških potnikov, ki so jih prijeli na francoski ladji »Manubi«, bodo Francozi svoje zahteve izsilili. Drugo poročilo pa celo naglašja, da je Francija zahtevala, da ji mora Italija takoj izročiti tistih 29 zadržanih turških potnikov in da če tega ne stori, bo šla Francija do skrajnosti. Lahi bodo Francozom najbrže ugodili, ker jim pač ne kaže, da pridejo radi 29 Turkov, ki so jih prijeli na francoski ladji, v konflikt s Francozi, od katerih so ne samo denarno zelo odvisni, ampak tudi odvisni glede na Tripolis, ki jim ga Francozi nič kaj radi ne privoščijo, ker bi ga sami radi zasedli, da zaokrožijo svojo severno afrikanško državo.

Kakor znano, gre za to, ali so turški potniki »Manube« člani turškega polumesca, po naše rdečega križa, ali pa člani v vojski turške redne armade. Če so člani turškega polumesca, jih štiti mednarodno pravo, ki določa, da se ne smejo smatrati za sovražnika tisti oddelki, ki so namenjeni, da strežejo bolnikom in ranjencem.

O položaju med Francozi in Lahom so došla sledeča poročila:

Francija uveljavi svoje zahteve.

Pariz, 24. januarja. (Kor. ur.) Poluradno poroča neki list, da je francoska vlada naznanila laški, da naj odpošlje 29 turških potnikov v Tunis, Marsilj, Ajaccio ali pa v Toulon, da uvede francoska vlada preiskavo o njih identiteti. Če se nahajajo med potniki tudi vojaki, jim vlada ne bo dovolila nadaljevanja vožnje. Ako Lahi ta predlog sprejmejo, je francoska vlada pripravljena, da se vse ostale sporne točke predlože haškemu mednarodnemu razsodišču. Če bi pa Lahi ne izpolnili francoske zahteve, je Francija odločena, svoje zahteve izsiliti.

Francozi groze, da prekinejo diplomatsko občevarje v Italijo.

Pariz, 24. januarja. (Kor. ur.) »Echo de Paris« poroča, da se je Francija odločila, da če Lahi ne odnehajo, prekine diplomatske zveze z Italijo. V slučaju, da Francija ne dobi zadoščenja, namerava Francija spremljati z vojnimi ladjami vse francoske parnike, ki se bodo peljali v Tunis in v Alžir. Izdelovalci letalnih strojev se pa pozovejo, da Italiji že naročenih letalnih strojev ne izroče.

Francija gre proti Italiji do skrajnosti.

Pariz, 24. januarja. (Zas.) Francoska vlada je naznanila laški vladi, da je pripravljena na anketo, ki naj ugotovi identiteto 29 vjetih Turkov, če jih Italija takoj izroči Franciji. To je conditio sine qua non nadaljnjih pogajanj. Če se to ne zgodi, nastopi Francija proti Italiji s silo.

Francosko časopisje o laški debati v francoski zbornici.

Pariz, 24. januarja. (Zas.) Vsi listi ne glede na stranke odobravajo predvčerajšnji govor francoskega ministrskega predsednika Poincaréja. »Matin« pravi, da se strinjajo z njim vsi Francozi. Poslanec grof de Mun piše v »Echo de Paris«: »Poincaréjev govor na naslov Italije je bil lepa lekcija mednarodnega prava in zdravilno svarilo.« »Libre Parole« piše, da je zbornica dvakrat v kratkem času nastopila ne glede na strankarske razločke v patriotični slogi. »Gaulois« sodi, da so Poincaréjeve domoljubne besede takorekoč obnovile francosko edinost. Jaures piše v »Humanite«: »Če nista Francija in Italija blazni, se spor kmalu uravna, ker ne gre za nikake koristi.«

Odločilno posvetovanje v Rimu.

Pariz, 24. januarja. (Zas.) Danes se odloči sporno vprašanje med Francozi in Italijani v posvetovanju francoskega poslanika v Rimu z laškim zunanjim ministrom San Guilianom.

Protest Turčije.

Carigrad, 24. januarja. (Kor. ur.) Turška vlada je pri vevlastih protestirala, ker so Lahi prijeli osobe in denar turškega polumesca na francoski ladji »Manubi«.

Dnevne novice.

III. seja deželnega zbora kranjskega bo jutri, dne 25. januarja 1912, ob pol 10. uri dopoldne. Dnevni red: Naznanila deželnozborskega predsedstva. Poročilo deželnega odbora o pobiranju nad 100-odstotnih doklad v občini Jablanica leta 1912. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga izpremenjeni načrt zakona o izboljšavi pašnikov. — Poročila deželnega odbora: o pobiranju 119% doklade po davčni občini Polje krajevne občine Vrabče leta 1912; o pobiranju 122% doklade v davčnih občinah Gorenje Jezero in Lipenjski krajevne občine Stari trg pri Ložu leta 1912; o uredbah v svrhu razbremenitve deželne blaznice na Studencu; o

dveh osebnih zadevah pri deželnih dobrodelnih zavodih v Ljubljani; o pobiranju 124-odstotne doklade v občini Trnovo leta 1912; o nekaterih premembah v načrtu zakona o uvedbi davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin. — Volitev deželnega odbornika, eventualno namestnika iz volilnega razreda mest in trgov ter trgovske in obrtne zbornice. — Poročilo verifikacijskega odseka: a) o dopolnitvi volitvi deželnega poslanca v kmetijskih občinah volilnega okraja Trebnje-Višnjagora - Žužemberk - Mokronog - Litija - Radeče, b) o dopolnitvi volitvah dveh poslancev iz volilnega razreda mest in trgov, volilnega okraja mesta Ljubljane. — Poročila ustavnega in občinskega odseka: o poročilu deželnega odbora o ustanovitvi samostojne krajne občine Sela pri Šumperku; o poročilu deželnega odbora o razdružitvi krajne občine Mošnje. — Ustno poročilo finančnega odseka: o računskih sklepih deželnega posojilnega zaklada za leto 1910; deželne prisilne delavnice za leto 1910; gledališkega zaklada za leto 1910; garancijskega zaklada dolenskih železnic za leto 1910; ustanovnih zakladov za leto 1910; deželno-kulturnega zaklada za leto 1910; pokojninskega zaklada okrožnih zdravnikov za l. 1910; muzejskega zaklada za leto 1910; normalno-solskega zaklada za leto 1910; o računskih sklepih bolnišnega, blazničnega, porodničnega in najdenškega zaklada za leto 1910; grmskega zaklada za leto 1910; o zvišanju plač deželnim dacarjem; o računskem sklepu melioracijskega zaklada za leto 1910; deželne zaklada za leto 1910; o dovolitvi letnega prispevka 600 K za štiri gluhoneme gojence; o dovolitvi 140% doklade za občino Godovci; o dovolitvi 130% doklade v davčni občini Vrhnik in 180% v davčni občini Stara Vrhnik; o pobiranju 166% doklade v občini Celje; o pobiranju 110% odnosno 109% doklade v občini Sv. Križ pri Svibnem; o pobiranju 126% doklade v občini Trava; o dovolitvi višjih nego 20% priklad za cestne namene; o pobiranju 120% doklade v davčni občini Potojna.

«Napredna misel na Slovenskem»

Tržaško »Jutro« je sodeč po njega vsebini in obsegu že precej pri kraju. Spomladi umirajo jetični bolniki, najbrže bo letošnja pomlad tudi jetičnemu »Jutru« prinesla konec. Jutro je že začelo delati skoraj svojo politično poroko, v kateri konstatira, da prave »napredne« stranke na Slovenskem pravzaprav ni in svari slovensko ljudstvo pred takimi liberalci. V zadnji ponedeljkovi številki piše, da je liberalna stranka »celo brez programa, se lovi od slučaja do slučaja«, da »ni nobenemu liberalcu nič verjeti«, to pa zato, »ker ni nikjer vpisan, nikamor ne spada, ni nič zavezan storiti za stranko in je vsak liberalec pri teh razmerah lahko dvoživka«. Starini so znani po svoji »nedelavnosti«, mladini pa »po neumestnih združbarijah« in pa po tem, »da kot slabo leto požgo vse, kamor njihova noga stopi«. »Mladini«, pravi list, »so akademsko naduti« in dr. Tavčar naj ne da vajeti iz rok in naj raje počaka na drugo generacijo, ki bo boljša kakor ta, če pa ne bo, »potem pade s Tavčarjem vred tudi narodno-napredna stranka«. To so hude obdolžitve in težka prorokovanja; ampak vse to ne bo »Jutru« prav nič pomagalo, ker je njegova bolezen še hujša od one narodno-napredne stranke in je ne ustavi nobena sila.

š **Shod S. L. S. v Novi vasi pri Rakeku** se je vršil preteklo nedeljo. Predsedoval je shodu poslanec Drobnič. Na shodu je govoril poslanec dr. Zajec. Z velikim navdušenjem je shod odobravala načela S. L. S.

š **Dr. Novak se peha za svoj deželnozborski mandat v trgovski in obrtni zbornici.** Jako neokusno je, kar počne dr. Novak, da bi si ohranil svoj deželnozborski mandat iz trgovske in obrtne zbornice, do katerega ima pravico le obrtnik ali trgovec. Vsa liberalna stranka se peha za liberalnega advokata, in s tem kaže, da je pri vsakem nastopu samo stranka liberalnih advokatov. Dr. Novak je razposlal po deželi še to-le milo prošnjo za svoj mandat:

«Velecenjeni gospod!

Naravno je, da ima narodno-napredna stranka velik interes na izidu volitev v trgovsko in obrtno zbornico. Trgovska in obrtna zbornica je bila dosihmal po svoji veliki večini narodno-napredna. Zgolj slučaj smrti so to večino v zadnjih dveh letih nekoliko zmanjšali. Treba nam je tedaj vse pozornosti, da pri prihodnjih volitvah zopet dosežemo svojo izdatno večino v trgovski in obrtni zbornici.

Klerikalci hočejo pač dobiti tudi trgovsko in obrtno zbornico v svoje roke — naravno, ker volijo svetniki trgovske in obrtne zbornice tudi dva deželna poslanca, — zategadelj je dolžnost narodno-napredne stranke, da prepreči te klerikalne nakane.

V imenu Izvrš. odbora narodno-napredne stranke dovoljujem si na Vas staviti najvljudnejšo prošnjo, da blagovolite po svojih močeh pripomoči, da sijajno zmaga pri prihodnjih volitvah narodno-napredna stranka v trgovski in obrtni zbornici.

V pravem času bo treba zbrati od volilcev podpisane glasovnice ter jih poslati z legitimacijami vred na naslov podpisanega.

Včeraj pa je v svoji lastni zadevi dr. Novak nastopil v ljubljanskem občinskem svetu in si nadel kostum »mestne avtonomije«, ki pa je bil tako prozoren, da je vsak videl skozi le oguljeno liberalno strankarstvo in pa — dr. Novaka. »Mestno avtonomijo« bi pač liberalci lahko porabili za lepše manifestacije, kot pa za tak lov po dr. Novakovem mandatu. Kaj drugega kakor neokusnost včerajšnji nastop liberalne stranke v občinskem svetu ni, kajti vsak odposlanec je sedaj za eno samo sejo v komisiji čisto nepotreben, ker se o vseh prejšnjih sejah niti informirati ne more. Liberalcem je samo za zgago in vsako še tako resno stvar znajo le ponižati. To so včeraj liberalci zopet dokazali. Zastopnik socialne demokracije jim je seve šel zopet na limanice. Morda pričakuje ta literarni socialist od liberalcev službe pri gledališču, ako bi postalo mestno. Sploh pa je socialni demokrat presneto malo poklican, se vmešavati v zadevo trgovcev in obrtnikov. Trgovci in obrtniki se za liberalno advokatsvo in literarni socializem prav lepo zahvaljujejo.

š **Lepi prijatelji trgovcev in obrtnikov.** Liberalna stranka se sedaj pred volitvami v trgovsko in obrtno zbornico cedi »prijateljstva« do trgovcev in obrtnikov, v dejanju jih pa vedno smatra za nekaj nižjega kot svoje liberalne advokate. To se je tudi pokazalo v včerajšnji seji ljubljanskega občinskega sveta. Tudi za podžupana je izvolila večina liberalnega advokata! Ali nima liberalna večina med seboj res nobenega obrtnika ali trgovca, ki bi lahko prevzel vsaj mesto podžupana? Ugled obrtnega in trgovskega stanu bi zahteval, da vsaj na sedežu podžupana sedi zastopnik teh dveh stanov. Liberalci pa za to nimajo zmisla in menijo, da so obrtniki in trgovci dobri zanje samo pri volitvah. Da so se pri tem uračunali, naj obrtniki pokažejo pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico. V boj za čast, ugled in samostojnost obrtnega in trgovskega stanu!

š **Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico.** V kratkem se prično razpošiljati glasovnice in legitimacije za te volitve, pri katerih se liberalna stranka bori za to, da ostane zastopnik trgovske in obrtne zbornice v deželnem zboru liberalni advokat dr. Novak, ki še nič ni storil za trgovce in obrtnike in pa velekapitalist in velepodjetnik Supančič. Slovenska Ljudska Stranka se pa bori za to, da tudi v deželnem zboru, naj zastopa trgovce iz trgovske in obrtne zbornice trgovcev, obrtnike pa obrtniki. Liberalci delajo z vsemi sredstvi. Hodijo okoli in se našim somišljenikom in somišljenicam predstavljajo kot somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke, da bi tako izvabili od naših glasovnic. Treba je torej največje previdnosti, da ne bodele od liberalnih agitatorjev ogoljufani! Opozorite povsod nemudoma vse naše volilce in volilke, da ne bodo izročili liberalcem glasovnic in legitimacij.

š **Občinske volitve na Travi.** Na Travi (Draga) so se končale občinske volitve z zmago Kočevcev. Vzrok: Ko so skoro vsi Slovenci odšli v tuje šume v Slavonijo, Srbijo, Rumunijo, Rusijo itd. so Kočevci razpisali volitve. Slovenci, kar jih je doma, so se razun 5 volitev vzdržali. Nemci so si zbrali 6 odbornikov na Travi, 6 v Srednji vasi. Vsi odborniki so nemškega mišljenja. Ker se je vršila volitev le preveč podmače, se je vložila pritožba. Volitev župana se ni še vršila. Slovenske vasi Starikot in Podplanine so brez zastopnika. Da so bili vsi volilci doma, bi zmagali Slovenci v vseh treh razredih.

š **Iz Hrvaške.** Novi ban Čuvaj bo pri nadomestnih volitvah v hrvaški sabor kandidiral v Karlovcu in v Vrbskem. — Državni odvetnik Milan Accurti je imenovan za svetnika stola sedmorice, a ostane še nadalje v sedanjem svojem delokrogu kot namestnik državnega nadodvetništva.

š **Nadvojvodinja Marija Jožefa v Pulju.** V torek dopoldan je došla v Pulj nadvojvodinja Marija Jožefa. Od tod se je podala s svojim spremstvom na otok Brioni, kjer bo več časa bivala. Na kolodvoru so jo sprejeli poveljnik vojne luke admiral pl. Ripper, vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva grof Schönfeld in župan dr. Varetton. Kakor se čuje, bo prišel na Brionski otok letos tudi prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s svojo družino. Prestolonaslednika bo najbrže nemški cesar Viljem na svojem povratku s Krfa na otoku obiskal. Ta obisk je bil že lansko leto nameravan. Pričakuje se pa na otoku tudi še sina nadvojvodinje Marije Jožefe, nadvojvoda Franca Karla Jožefa z njegovo soprogo nadvojvodinjo Cito.

š **Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica« na Dunaju** ima v petek, dne 26. jan. 1912 svoj III. redni

občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obdnega zbora. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev. 3. Poročilo odbora. 4. Poročilo zastopnika »Lige«. 5. Poročila klubov. 6. Slavnosten sprejem novih članov. 7. Poročilo pripravljalnega odbora za počitni sestanek. 8. Volitev novega gospodarja. 9. Eventualije. Lokal: Rest. Leithner I., Auersbergstr. Začetek pol 8. zvečer.

— **Važna iznajdba za vinsko kletarstvo.** Kolodvorski restavratore v Sisku, g. Vimpošek je izumil napravo za neprestano dovajanje kisika v nastavljeni sod, s čimer se zabrani zraku vsak dostop do vina in tako tudi onemogoči skisanje vina in vse druge vinske bolezni, ki nastanejo po vplivu zraka. O Vimpoškovem »vinikonservatorju« je te dni predaval prof. hrv. deželne vinske kleti v Zagrebu dr. Kaitner in napovedal izumu veliko prihodnost.

— **Vič - Glince.** Politični shod, ki se je vršil v »Društvem domu« minulo nedeljo pod predsedstvom deželnega poslanca in nadučitelja g. Ravnikarja, se je v vsakem oziru izborni obnesel. Državni in deželni poslanec dr. Krek nam je z jasnimi dokazi opisal nesrečno in uničujočo politiko liberalcev in socijev, katero uganjajo v sedanjem času bodisi z ozirom na inozemstvo, bodisi napram delovanju državnih in deželnih poslancev, zlasti pa deželnega odbora. Za svoja z jasnimi dokazi podprta izvajanja je priljubljeno ljudski poslanec žel pri navzočih splošno odobravanje in prisrčno zahvalo. Ko bi bili te dokaze slišali liberalci in demokrati in jih trezno preudarili, bi morali priznati, da so na napačni poti, da je njih politika zgrešena in kvarljiva za ljudstvo. — Po dr. Krekovi govoru so nastopili po vrsti gg. nadučitelj Ravnikar, župni upravitelj p. Teodor in A. Mehle. Vsebinski njihov govorov je bil živahen protest proti grdim lažem in obrekovanju, katero so naši naprednjaki razširjali te dni v »Dan-u« ter tako kričečo krivico napravili tukajšnjemu katol. slov. izobraževalnemu društvu, celi občini ter vsi naši organizaciji. »Dan« je upal s temi lažmi napraviti za-se velikansko reklamo v tukajšnji občini, pa se je zelo určal in grdo zmotil. Dosegel je s svojim barabskim napadom ravno nasprotno. Naj bi le bil konsorcij tukajšnjih »Danovih« dopisnikov navzoč in bi bil v svoj strah in presenečenje spoznal, da bo treba še mnogo laži, mnogo obrekovanja, da bo pri nas spodnesel zaupanje v edino delavno S. L. S. in spodbil udanost našo do naših duhovnikov. Ko se je navzočim pojasnila kričeča privica, katero je »Dan« povzročil društvu, občini in vse organizaciji, je g. Mehle ob veliki ogorčenosti nad ostudnimi lažmi predlagal sledečo resolucijo: Današnji shod soglašajo popolnoma z delovanjem poslancev S. L. S. v deželnem in državnem zboru ter jim izreka popolno zaupanje i nadalje. Obenem shod ogorčeno obsoja grde napade v časopisu »Dan« na naše društvo in na naše vrle duhovnike, izrekajoč gospodom patrom vsestransko zaupanje. — Popoldne ob štirih se je začel občni zbor katol. slov. izobraževalnega društva in raznih odsekov, ki je trajal do pol 8. ure zvečer. Ako pomislimo, da ima društvo še štiri odseke, uvidimo, da je bilo treba rešiti več raznih točk. Dosedanji predsednik društva g. Valentin Sever, ki je več let uspešno vodil društvo, se je prostovoljno odpovedal časti predsedništva. Na njegovo mesto je bil soglasno izbran g. Francisek Gorjup, delovodja tobačne tovarne ter dosedanjí marljivi tajnik društva. Telovadni odsek si je izbral za predsednika g. J. Jezeršek, za načelnika pa g. Jos. Gardorferja. Razna poročila na obdnem zboru so pričala, da društvo vsestransko napreduje in izpolnjuje svojo nalogo. In ravno to marljivo delovanje in napredovanje bo in napolnjuje z zeleno zavistjo naše nasprotnike. In ker si ne morejo drugače pomagati, so se poprijeli izmišljotin in grdi laži. A naj vedo, da ima laž kratke noge. Mi jim ne bomo ostali ničesar dolžni. Na vsak njih barabski napad se jim bo odgovorilo, kakor se jim je dopoldne na shodu. Da, mi vstajamo in njih je strah!

— **Imenovanje.** Nadinžener Rudolf Mahnič je imenovan za stavbnega svetnika v državni stavbni službi na Primorskem.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Kakor smo že poročali, ima letošnji redni občni zbor v petek 26. januarja ob 7. uri zvečer v restavraciji Tratnik Društvo zdravnikov na Kranjskem.

— **Obrotno nadaljevalna šola v Sp. Šiški.** Ministrstvo za javna dela je odobrilo otvoritev vspešne prvega razreda na splošno obrtno - nadaljevalni šoli v Sp. Šiški.

— **Zavržena Matauška ničnost na pritožba.** Iz Zagreba Stot sedmorice je zavrnil ničnostno pritožbo bivšega lekarnarja Matauška, ki je, kakor znano, oklofotal v Budimpešti bivšega bana dr. Tomašiča, kot neutemeljeno,

pač pa je znižalo Mataušku kazen od 3 let na dve leti.

— **Iredentovsko društvo razpušče-no.** Policija je na Reki razpustila mladeniško društvo »Giovine«, ker je razvijalo delovanje nasprotno pravilom. Policijska komisija je zaprla prostore. Omenjeno društvo je priredilo lani v Raveni protiaustrijsko demonstracijo, radi katere se še vrši preiskava.

— **Umrli je 22. t. m. Janez Demšar,** posestnik in lesni trgovec v Železnikih.

— **Samoumor bolnika.** V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfu, je bil sprejet 21. t. m. Ivan Gregorič, posestnik iz Gorenjevsi pri Šmarjeti med bolnike. Gregorič je bil bolan na šenju že dalje časa, a se končno podal v bolnišnico v Kandijo. Ker je pa že zdavnaj dokazano, da je bolezen »šen« nalezljiva, so v bolnišnici ukrenili, dati bolnika v sobo za posamezne bolnike. — 22. t. m. okrog desete ure zvečer je nočni čuvaj bolnišnice bil še pri bolniku Gregoriču in ta je takrat v postelji mirno spal. Ko se je pa čuvaj za par minut odstranil ter se potem zopet vrnil nazaj, je v Gregoričevi sobi zapazil, da je okno odprto ter da bolnika v sobi več ni. Takoj je bil mnenja, da je bolnik Janez Gregorič skočil skozi okno. Čuvaj je šel pogledat in videl ležati pod oknom ponesrečenca, bolnika Gregoriča. Gregorič je skočil iz sobe drugega nadstropja na zelo zmurnjena tla ter se tako poškodoval, da je bil takoj mrtev. Pri padcu si je Gregorič polomil rebra ter roke tako poškodoval, da se je iz rok videlo okončje kosti; pa tudi drugi deli telesa so bili zelo pokvarjeni. Ponesrečen je bil komaj 40 let star ter nekoliko slaboumen. Ni pa tudi izključeno, da bi Gregoriča ne bil v spanju premotil šen, kakor se je to že večkrat zgodilo pri bolnikih, ki trpe na zmedenosti.

— **Konkurzu** je trgovina z raznim blagom Anton Ditrich v Postojni.

— **Stavka v Pulju.** Delavci mestne občine nameravajo stopiti v stavko. Zahtevajo višje prejemke kakor jim jih mestno zastopstvo odkazuje.

— **Smrtna kosa.** Na Dol. Otlici je umrla ga. Ivana Bratina, v 50. letu svoje starosti. Pokojnica je bila mati g. dr. Jankota Bratina, uradnika graške licealne knjižnice. — Umrli je v Sovodnjah včeraj zjutraj občešpoto-vana Marija Češčut v 50. letu svoje dobe, soproga Sebastijana Češčut.

— **Ribiči v smr. ni nevarnosti.** Dne 14. t. m. zgodaj zjutraj sta se podala na morje, da dvigneta mreže, dva ribiča iz Potomja v Dalmaciji, Mlvo barčico je zgrabila huda burja in jo tirala na odprto morje. Na pomoč je hitelo šest mož, ki so z brega opazili nevarnost. Z največjim naporom so pripluli do onemoglih ribičev in njuno barčico na svojo privezali. Sedaj se je pa pričela z morskoro vihoro borba na življenje in smrt; vsi napor niso nič izdali, vesla so v rokah veslačev omagovala in ljudje na bregu so uvideli, da ladji ne bode kraja dosegli. Brzojavili so po pomorski pristaniškemu uradu na Korčuli. Z motorjem, na katerega se je vkrčal tudi okrajni glavar, so hiteli na pomoč ribičem, ki so bili vsled napora in hudega mraza že čisto onemogli. Rešitev se je povsem posrečila, dasi je bila velika nevarnost tudi za mali motor.

— **Are'ovan posredovalec za posojila.** Dve hišni posestniki na Dunaju ste svoječasno iskali potom anonc v časopisu hipotekarno posojilo v višini 30.000 K. Oglasil se je zaradi te zadeve pri njima nek mlad človek, ki se je imenoval Avgust Hanke in izjavil, da bo preskrbel posojilo, ker ima strica v neki veliki banki v Ljubljani. Zahteval je predurjema in ga tudi dobil več sto kron. Izkazalo pa se je, da bi ta človek sploh ne mogel posredovati in ko ste ga dami pred dnevi ugledali v nekem zabavišču, ste ga pustili aretovati. Pred policijo je izjavil, da se piše Avgust Hanak ter je trdil, da se za stvar zato ni nadalje brigal, ker ni bil direktno prizadet pri posojilu.

— **Hrvaško papirno konsumno zvezo** nameravajo osnovati na Hrvaškem, ki bo poslovala sporazumno z društvom za papirno trgovino v Budimpešti.

— **Hrvaški dom na Reki.** Ker je reški občinski zastop sklenil v svrhu povečanja magistrata razlastiti hišo, v kateri se že dolgo vrst let nahaja hrvaška čitalnica, sprožili so hrvaški listi misel, da se na Reki zgradi Hrvaški dom.

LAŠKO - TURSKA VOJSKA.

Lahi tepeni pri Gagarešu.

Carigrad, 24. januarja. (Kor. ur.) O boju pri Gagarešu 18. t. m. prinaša »Tanin« sledeče avtentično poročilo: Zjutraj je prodirala laška kolona, ki je bila sestavljena iz pehote, kavalarije in artiljerije, iz Gagareša, da zasede Zanzur. Turki poveljnik je takoj odposlal proti sovražniku

turske in arabske vojake, ki so napadli sovražnika pri Gagarešu. Boj je trajal tri ure in pol. Ker je naše levo krilo Lahe obkolilo, so morali zapustiti dve obrambni postojanki. Popoldne se je sovražnik tudi s tretje obrambne proge umaknil in je čakal na ojačenja iz Tripolisa. Proti večeru so Turki in Arabci zopet napadli sovražnika, ki je že bil ojačen. Boj v bližini je bil zelo krvav. Lahi so bili prisiljeni, da so zapustili tudi tretjo obrambno črto in so se umaknili do oaze pred mestnim obzidjem Tripolisa. Lahi so izgubili 150 mrtvih in ranjencev, kakor tudi veliko vojnega materiala. Turki in Arabci so izgubili 18 mrtvih in nekaj ranjencev.

REVOLUCIONAREN ODPOR PROTI SHODU ZA HOMERULE V ULSTRU.

London, 24. januarja. (Zas.) Dne 8. februarja nameravajo govoriti v Belfastu o homerule (samouprava Irske) postavi ministra Churchill in Redmond. Unionisti, nasprotniki irske samouprave se pripravljajo z vso silo proti shodu. Priprave so take, da nameravajo dne 8. februarja zbrati nad 100.000 nasprotnikov irske samouprave. Nasprotniki nameravajo s silo zasedati zborovališče, tako da bi stal minister Churchill pred nasprotnimi mu zborovalci; če pa to ne bo mogoče, nameravajo zasedati ceste, ki vodijo na zborovališče, da tako preprečijo vsak dohod k shodu. Vlada pomnoži zato vojaško posadko z dvema pešpolkoma in s kavalarijo.

Carigrad, 24. januarja. (Zas.) Iz Dehida se poroča 21. t. m.: Ko so zasedli Lahi oazo Gagareš, je laška prednja straza zašla v zasedo. Lahi so izgubili 280 mož in 3 častnike.

Ljubljanske novice.

Ij **Moralni pritisk našega zastopstva** v občinskem svetu se je včeraj pokazal posebno pri debati v korist uslužbenec mestnega užitninskega zakupa. S. L. S. je v klubu svojih občinskih svetovalcev že predvčerajšnjim sklenila uložiti nujni predlog in ni čakala šele spomenice. Zahteve užitninskih uslužbenecv so našim zastopnikom že davno znane, že od tedaj, ko so njihove spomenice merodajni gospodje na magistratu metali v koš. Spominjamo se shoda, ko je pred občinskimi volitvami na nekem shodu Štefe privlekel na dan prošnjo uslužbenecv mestnega užitninskega zastopa, katero je magistratna gospoda vrgla v koš in o kateri je mislila, da bo ostala na večne čase pozabljena. Mi smo prevrgli magistratni koš in zahteve užitninskih uslužbenecv dvignili iz magistratnega koša in moralno prisilili večino, da po 15 letih nedelavnosti mora misliti na vse tiste mestne uslužbence, katere je prej prezirala. Dokler je bila liberalna stranka neomejeni vladar v mestni posvetovalnici, je imela srce samo za svoje svetnike, za reveže pa samo brce. To je resnica in besede liberalcev so sedaj le — **prisiljene!** Če bi se kdaj liberalcem zopet posrečilo, dobiti nazaj prejšnjo moč, bi pa zopet z ljudmi pometali.

Ij **Pesek v oči policiji** je včeraj v občinskem svetu hotel natresti profesor Reisner z opazko, »da je poizvedel od župana, da se pripravlja tudi reorganizacija mestne policije«. Profesor Reisner je pa pozabil povedati, kako se pripravlja in da so pri tem profesor Reisner in njegovi popolnoma nedolžni. Mestni policijski svetnik g. Lautar je izročil vsem strankam neko »Spomenico o preosnovi mestnopolicijskega urada«. Ta predlog g. svetnika Lautarja bo prišel v odsek in tam se bo po tolikih letih praznih obljub za policijo moralo marsikaj storiti. Za to garantira navzočnost naših zastopnikov!

Ij **Socialistični atlet.** Etbin Kristan je v včeraj v občinskem svetu hotel onemogočiti, da bi se mogli občinski svetniki, ki so delavskega stanu, udeleževati občinskih sej, ker je to njemu, ki misli, da je edini poklican delavec zastopati, gotovo zelo neprijetno. Ker se je pa blamiral tako s svojo prismojeno utemeljitvijo, češ, delavec se v sedanjih kapitalistiških družbi sploh ne more zvraven telesnega dela še z duševnim pečati, kakor tudi sicer, ker so se liberalci končno nam udali, se mož danes v svoji »Zarji« hudo jezi in napihuje v svoji znani domišljavosti in teatraličnosti. Mi bi k njegovim logičnim kozlom ničesar ne dejali, ker vemo, da je pri njem fantazija že davnej pamet prerastla, ampak da se drzne ta socialistični frakar našim delavskim zastopnikom v občinskem svetu v »Zarji« očitati, da sploh niso zmogni tak mandat izvrševati, češ, da »niso nobeni fizični, še manj pa psihični atleti«, to je pa že tako nesramno, da bomo morali tega človeka, ki se seveda čuti zelo visoko nad »maso«, najbržeje prav temeljito naučiti spodobnosti. Taki so ti socialistični pisavci, ki poznajo »mukapolo delo« samo iz kavarne, koder se »trudi« jo in potijo, da delavcu še ne privoščijo političnega mandata in ga proglašajo

jo za to sploh za preneumnega! Kristan naj si zapomni, da od njega naukov v socialnem oziru ne bomo sprejemali, ker se on kvečjem razume na svoje propadle drame, o socialnem vprašanju pa se mu, kakor se da iz njegovih nastopov soditi, le sanja, sicer ne bi trdil, da bo treba sedanji družabni red izpremeniti, preden se bodo mogli delavci sploh v politične korporacije voliti. Mož se ima za velikega »psihiškega atleta«, a po naši sodbi bi bil le bolj pripraven za to, da bi članom liberalne večine črevlje snažil.

Ij **Javno predavanje v ženskem oddelku S. K. S. Z.** se vrši prihodnji petek ob pol 7. uri zvečer v predstobi šivalnice v »Ljudskem Domu«. Predava dr. Jan. E. Krek.

Ij **Ljudska stavbena in stanovanjska zadruga v Ljubljani.** Pri c. kr. deželni kot trgovski sodnji v Ljubljani se je izvršil vpis firme: »Ljudska stavbena in stanovanjska zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z.«, v zadrugi register. Zadruga ima svoj sedež v Ljubljani in namen: a) preskrbovati svojim članom članom cena in zdrava stanovanja ter mala obratovališča potom zidanja in nakupa hiš z malimi stanovanji ter malimi obratovališči ali potom oddaje posameznih stanovanj in malih obratovališč v najem; b) omogočiti članom nabavo hiš potom zidanja ali nakupa istih z malimi obratovališči ali brez njih in njih prodaje članom in potom prevzetja hranilnih vlog na tekoči račun od takih članov, ki bi radi pridobili take hiše. Tačasni udje načelstva so: Ravnatelj: dr. Josip Dermastia, odvetniški kandidat v Ljubljani; ravnateljica namestnik: dr. Juro Adlešič, odvetniški koncipient v Ljubljani; blagajnik: Alojzij Kocmur, sollicitator, Novi Udmah 48; knjigovodja: Fran Železnik, profesor na trgovski šoli v Ljubljani; Leopold Faganek, jetniški nadpaznik v Ljubljani; Josip Otahal, deželni komisar v Ljubljani.

Ij **C. kr. deželno-sodni svetnik, pri-staš liberalne stranke — germanizator.** Kdor je kaj bral o preganjanju slovensčine pri sodiščih, je vedno mislil, da so vsega tega Nemci krivi. Kdor pozna stvari še iz prejšnjega predsedstva dež. sodnije pod katerim se n. pr. postavilo nemščino pri legalizacijah za edinodopustno in od katerega se je v uradu čulo samo nemške besede, je stvar seve drugače sodil. Te dni smo izvedeli zopet za zanimiv slučaj. Avskultant Slovenec je prišel k Nemcu avskultantu in ga v slovenski govorici prosil za neki akt. Nemec mu je osorno odgovoril, da je nemščina uradni jezik ter je šel tožiti Slovenca k predsedniku okrajnega sodišča deželno - sodnemu svetniku g. Šturmu. Ta gospod je Slovencu dal ukor. Slovenec se je pritožil na predsednika dež. sodnije gosp. Elsnerja in ta je ukor razveljavil, češ, da je ono, za kar je Slovenec Šturm poddelil slovenskemu uradniku ukor, bilo le kolegijsalno občevanje.

Ij **Ribnikarjev in Reisnerjev deželnozbornski mandat** je včeraj sklenil verifikacijski odsek kranjskega deželnega zbora razveljaviti.

Ij **Imenovan** je za slugo pri tukajšnjem fin. ravnateljstvu dosedanjí sluga pri okrajnem glavarstvu v Radovljici Tomaž Kalović.

Ij **Ljubljansko uradniško gospodarsko društvo** ima vsled nesklepnosti zadnjega zbora jutri, dne 25. prosinca ob osmi uri zvečer v salonu restavracije »Pri levu«, izreden občni zbor, ki bo pri vsakem številu navzočih udov veljavno sklepal. Dnevni red: 1. Sklepanje o razdružitvi. 2. Eventualna volitev likvidacijskega odbora.

Ij **Umrli je včeraj zjutraj Ivana Smole,** posestnica v Jeranovih ulicah štev. 15.

Ij **Nogo zdrobilo.** Včeraj je na Savi prišel Franc Slebar, 31letni posestnikov sin z desno nogo pod stroj, ki mu jo je med členkom zdrobil. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Ij **Prijeta tatila.** V nekem tukajšnjem hotelu je služila 18letna Terezija Bizjak, rodom iz Dolskega. Navedena je nekega dne zavila v predpasnik srebrno posodico za jajca in jo na ta način mislila odnesti. To pa je opazila druga služkinja in povedala gospodarju. Policija je tudi poizvedela, da je ukradla neki služkinji 20 K denarja, par čevljev in bluzo. Izročili so jo sodišču.

Ij **Nesreča na državnem kolo-ivoru v Šiški.** Jurij Cotman, 32letni oženjeni premikač državne železnice je 23. t. m. zvečer na postaji v Sp. Šiški premikal vagona na železniški progi. Ko je hotel stopiti na neki premikajoči se voz, mu je spodrsnelo in je padel pod vagon na železniški tir, pri čemur mu je šlo kolo čez levo roko blizu rame. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico, kjer so mu odrezali roko,

Ij Mešani zbor »Ljubljane«, združen z dijaškim zborom, ima danes ob pol osmi uri zvečer v društvenih prostorih prvo skupno vajo za »Requiem«. Prosim točne udeležbe. — Zborovodja.

Ij Odbor šentpeterskega prosvetnega društva vabi k IV. rednemu obč. zboru, ki se vrši v nedeljo dne 28. t. m. točno ob 3. uri popoldne v zgornjih prostorih mežnarije pri cerkvi sv. Petra. Dnevni red: Govor: dr. Lovro Pogacnik. Poročilo predsednika, blagajnika in tajnika. Volitev odbora. Raznoterosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Slov. gospodarsko in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo priredi predavanje v četrtek dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, Konjušna ulica številka 4 (pri Repniku). Vabila se ne bodo razpošiljala. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Javno predavanje o političnih strankah v Nemčiji bo prihodnji torek ob pol 8. uri zvečer v mali dvorani »Ljudskega Doma«. Predaval bo državni in deželni poslanec profesor Evgen J. a. r. c. Z ozirom na ravno izvršene volitve v Nemčiji bo to predavanje jako zanimivo in poučno.

Ij Pšenica za balo. Dodatno k naši včerajšnji notici, da je nekdo na kolodvoru ukradel 10 žakljev pšenice, zvedeli smo naslednje podrobnosti: Železniški delavec Polše je naročil posestnika A. Presetnika iz Posavja, da naj pride z vozom na kolodvor južne železnice, da bo spjel nekaj pšenice. On, da ga bo počakal ter mu pomagal, da bo poprej naloženo. Presetnik pride v ponedeljek ob 10. uri z vozom k skladišču ter pravi, da je Glavičev voznik, saj se mu izroči 10 žakljev pšenice. Polše pa je igral pri tem svedoka, da je Presetnik res pravi voznik. Naloženo pšenico je peljal Presetnik naravnost na Marije Terezije cesto h Knezu in tam pravil bajko, da se je nek fant na Gorenjskem oženil, nevesta pa da je dobila med drugim bališem tudi 25 vreč pšenice, 10 jih je tukaj pripeljal, 15 pa da jih še pripelje. Pšenico je spravil v denar za 200 K 44 vin., vreče pa je vzel seboj. Na kolodvoru so opazili goljufijo oziroma tatvino, ko je prišel pravi voznik po blago. Takoj se je napravila ovadba in poizvedbe, kdo je oni srečni voznik, ki je prepeljal balo, in posrečilo se ga je včeraj doplodne na Posavju iztakniti. Takoj je izpovedal, da je on le Polšetu ddnaril in opisal, da je pšenico pri Knezu prodal, kako ga je Polše podučil, denar pa da je izročil temu. Varnostni organi so takoj napravili pri Polšetu hišno preiskavo in našli več predmetov, ki so tekom časa zmanjkali v kolodvorskem skladišču. Žena obdolženčeva je izjavila, da je njen mož večkrat kaj privlekel domu in da ni bil izbirčen, dokazuje to, da je imel v svoji zalogi tudi prazne stare kangljice za petroleje. Na svarilne besede žene, da to ni prav, je vedno odgovoril, da je prinesene stvari zlicital ali pa je rekel: »Tih' bod', saj drugi tudi kradejo.« Kakor vse kaže, se je posrečilo priti na sled nevarnemu uzmoviču. Pripomnimo še, da je Polše, ko je slutil, da so mu za petami, nesel izkupljeni denar in prazne vreče k oškodovanemu Glaviču nazaj. Pa mu nemara ne bo dosti pomagano — bala se mu bo vseeno slabo obnesla.

Rupujte le vžigalice: „U korist obmejnim Slovincem“

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR.

Budimpešta, 24. januarja. Ogrski listi poročajo, da se bo cesar meseca aprila podal v Budimpešto in ondi delj časa bival.

PREDSEDNIK DUNAJSKEGA TRGOVSKEGA GREMIJA.

Dunaj, 24. januarja. Predsednik gremija dunajskih trgovcev Pollak pl.

Parnegg je svojo včeraj podano demisijsko preklical.

KOMENSKIJEVE ŠOLE.

Dunaj, 24. januarja. V konferenci, ki se je glede Komenskijske šole v III. okraju vršila, je referent namestniški svetnik baron Eger predlagal, da se odločitev upravnega sodišča, ki se za šolo ugodno glasi, na znanje vzame. Pri glasovanju so bili 4 pro, 4 contra. Namestnik baron Bienerth je dirimiral za referenta. Šola bi se tedaj mogla takoj otvoriti, če mestni okrajni svet ne bo protestiral.

DR. KRAMAR ROTI RUSE.

Praga, 24. januarja. Dr. Kramar pozivlja v »Narodnih listih« Rusijo, naj nameravano odločitev chelmske gubernije opusti in Poljske ne deli v četrtič.

ZMEDE NA KITAJSKEM.

Peking, 24. januarja. Člani cesarske rodbine so baje sklenili, da opuste namero odpovedati se prestolu in hočejo boj proti vstašem voditi dalje. Juansikaj je obiskal cesarico vdovo, ki se je izrekla za vojsko. Juansikaj ji je svetoval, naj Mandžujci složno postopajo in preskrbijo predvsem sredstva, da boj nadaljujejo, dotlej pa naj počakajo.

REZULTAT DOSEDANJH OŽJH VOLITEV V NEMČIJI.

Berolin, 24. januarja. Natančni rezultat dosedanjih glavnih in ožjih volitev za nemški državni zbor je sledeči: **centrum** (1. 1907. 103), 81 v glavni volitvi, v ožjih 9, dozda 90; **konservativci** (59) 27 v glavni volitvi, v ožjih 15, dozda 42; **državna stranka** (25) v glavnih 5, pri ožjih 7, dozda 12; **nemška reformna stranka** (3) pri glavnih 0, pri ožjih 3, dozda 3; **gospodarska zveza**, to je: nemški socialci (5) pri glavnih 0, v ožjih 2, dozda 2, krščanski socialci (2), v glavni 1, pri ožjih 2, dozda 3, zveza kmetov (4) pri glavnih 2, v ožjih 0, dozda 2, različni (7) v glavni 0, pri ožjih 3, dozda 3, tedaj vsa gosp. zveza (18) dozda 10; **bavarska kmečka zveza** (0), v glavni 1, pri ožjih 1, dozda 2; **Poljaki** (20) v glavni 14, v ožjih 2, dozda 16; **nacionalni liberalci** (51) v glavni 4, v ožjih 34, dozda 38; **svobodomselna l. stranka** (49) v glavni 0, pri ožjih 35, dozda 35; **demokratska zveza** (0) zdaj tudi 0; **socialni demokrati** (53) pri glavnih 64, pri ožjih 34, dozda 98; **Alzačani** (5) v glavni 5, pri ožjih 0, dozda 5; **Lotarinžci** (3) pri glavnih 1, v ožjih 1, dozda 2; **Hanoverci ali velfi** (1) v glavni 0, pri ožjih 5, dozda 5; **Litavci** (0) zdaj tudi 0; **Danci** (1) pri glavnih 1, v ožjih 0, dozda 1; **divjakov** (6) pri glavnih 0, pri ožjih 5, dozda 5. Vsega skupaj (397) pri glavnih 206, pri ožjih 158, dozda 364, ostane še 33 mandatov, za katere pride 66 kandidatov jutri, to je 25. m. v ožjo volitev.

LAHI USTAVLJAJO AVSTRIJSKE LADJE.

Dunaj, 24. januarja. Reuterjev urad poroča iz Perima, da so italijanske bojne ladje v Rdečem morju ustavile parnik Avstrijskega Lloydja »Bregenz«. Ravnateljstvo Lloydja v Trstu izjavlja, da o tem nima še nobenega poročila, da pa so se slizna ustavljanja že večkrat zgodila, pa nimajo nobene pomena (?).

FRANCOZI ZOPER LAHE.

Pariz, 24. januarja. »Matin« poroča, da se bo Italija francoski zahtevi, da mora 29 turških potnikov, ki so bili na ladji »Manouba« brezpogojno izročiti, udala. — Več listov hudo napada laškega poslanika v Parizu Tittionija in sodi, da ne bo mogel dolgo ostati na svojem mestu.

Z BOJIŠČA.

Carigrad, 24. januarja. Turško ministrstvo za zunanje zadeve je dobilo

obvestilo, da so Lahí Kabel v Rdečem morju prerežali.

Tripolis, 24. januarja. »Giornale d' Italia« poroča, da se Turki in Arabci zbirajo pri Aziziah v velikem številu, da napadejo Gargareš (ojunačeni po vspehu, ki so ga najbrže 18. t. m. ondi imeli in Lahom prizadeli izgube). Italijani Gargareš z veliko naglico utrjujejo.

CANALEJAS OSTANE.

Madrid, 24. januarja. Canalejas, ki je že misli lodstopiti, ostane s svojim kabinetom še dalje na vladi.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja med boleznijo in po smrti našega iskreno ljubljene soproga, očeta, starega očeta in brata, gospoda

Viktorja Pristova

dalje za lepe vence in mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku se s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancom presrečno zahvaljujemo.

Ljubljana, 23. januarja 1912.

Rodbina Pristov.

Sprejme se takoj

! vajenec za krojaško obrt !

pri JOS. KASTELICU, krojaškem mojstru v Ljubljani, Vodnikov trg. 207 5

Ženini in neveste ! Poročne prstane

kakor tudi drugo zlatnilno priporoča po nizki ceni

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9. Posiljam cenike brezplačno.

Mnenje gospoda dr. Pataka

v Martonvásár.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Oprostite, če Vam pišem šele danes, a moral sem čakati, ker sem hotel podati svojo definitivno sodbo. Sedaj Vam končno lahko rečem, da sem imel z Vašim Serravallovim Kinom - vinom z železom v vseh slučajih malokrvnosti — vrsto živčne malokrvnosti — izvrstnih uspehov. Vaše vino se je izkazalo izvrstno v zdravljenju neke gospe, močno nevrastenične, ki je trpela na nespauju. Nočem zamolčati, da so Vaš izdelek radi jemali tudi otroci in da sem bil vedno zadovoljen z doseženimi uspehi.

Martonvásár, 21. maja 1909.

Dr. Patak.

Izjava.

Podpisana zadruga opozarja slavno občinstvo, da gosp. Karel Jurman nima pravice za izvrševanje optičnega obrta, ker ni mogel dokazati postavne usposobljenosti za to obrt. Gospod Karel Jurman ima le pravico za trgovino z optičnim blagom.

230

Ljubljana, dne 22. januarja 1912.

Zadruga urarjev in optikov v Ljubljani.

Kupi se že rabljena dobro

ohranjena blagajna

Ponudbe naj se pošiljajo na upr. lista. 210

KUHARICA

bi rada vstopila v službo pri kakem gospodu župniku ali pa tudi pri poštenu, krščanski rodbini. Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod 231. 231

V gostilni pri »Bobenčku«

na sv. Petra cesti

se dobi vsak petek izborna

polenovka

Frančiška Zabred roj. Ličar, železniškega uradnika vdova in trafikantinja naznanja v svojem in v imenu svojih hčer Natalije Kermavner roj. Zabred, Aleksandre Zabred, ter nečakov Borisa in Dušana Kermavner, vsem znanem in prijateljem prežalostno vest, da je njen preljubljeni sin oz. brat in stric, gospod

Viktor Zabred

pristav južne železnice

danes v sredo dopoldne ob pol 9. uri previden s sv. zakramenti v 37. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v petek dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 24. januarja 1912.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

237

Dinamo stroji, elektr. motorji. Naprave za elektr. razsvetljavo in prevojanje elektr. sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektr. železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst. 1927

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr. Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kujna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. Za vele- in malo obrt.

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa ravnja in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA Akc. kapital: 40.000.000 kron. Rezervni zakladi: 17.000.000 kron. Osrednja menjalnica: „MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1. Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Liza, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumburg, Wörlitz, Meran, Novi Jicin, Pizen, Praga, Liberec, Teplice-Senov, Dun. Novomesto, Cvičava.

NAKUP IN PRODAJA vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk l. t. d., l. t. d. Zavarovanje proti izjubi pri državnih sredstvih in vredn. papirjev. Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

PROSPEKT.

**Davka prosto štiriodstotno avstrijsko državno rentno posojilo v kronah
v nominalnem znesku 200 milijonov kron.**

RAZGLAS.

Na podlagi zakonov od 11. junija 1901, D. Z. št. 66 in od 25. decembra 1911, D. Z. št. 239 izda c. kr. finančni minister obveznice po zakonu od 2. avgusta 1892, D. Z. št. 131 določenega štiriodstotnega, davka prostega državnega rentnega posojila v nominalnem znesku 200 milijonov K. - Zadolžnice se glase na imejtelja, so označene z „Lit. B“, „Termin obrestovanja 1. junij in 1. december“ in so izšle v

10.000	odstavkih (št. 150.001 do 160.000)	vsaka po K	100.—
60.000	„ („ 600.001 do 660.000)	„ „ „	200.—
7.000	„ („ 100.001 do 107.000)	„ „ „	1000.—
45.000	„ („ 500.001 do 545.000)	„ „ „	2000.—
5.000	„ („ 100.001 do 105.000)	„ „ „	10.000.—
2.000	„ („ 50.001 do 52.000)	„ „ „	20.000.—

Listi so datirani z 19. januarjem 1912 in imajo utisnjen podpis c. kr. finančnega ministra, obeh višjih uradnikov c. kr. blagajne državnih dolgov, dalje predsednika in enega člana državnozborske kontrolne komisije za državne dolgove.

Zadolžnice se obrestujejo s štirimi odstotki letno v polletnih obrokih dne 1. junija in 1. decembra vsakega leta za nazaj in so opremljene s polletnimi kuponi, kojih prvi zapade 1. junija 1912, in pa s talonom, proti kateremu se lahko svoječasno pri plačilnicah dvignejo nove kuponske pole brez kakih stroškov ali avstrijskih pristojbin.

Po splošnih zakonitih določilih je c. kr. finančnemu ministru pridržana pravica, da vrne proti prejšnji odpovedi to posojilo v polnem ali delnem znesku, pri čemur pa se je držati odpovednega roka najmanj treh mesecev.

Posojilo je po postavi davka prosto in se izplačujejo obresti in eventuelno odpovedane zadolžnice brez vsakih odbitkov davka ali drugih pristojbin proti predložitvi zapadlih kuponov, oziroma odpovedanih zadolžnic pri c. kr. blagajni državnih dolgov na Dunaju.

Kuponi zastare šest let po terminu zapadlosti, odpovedane zadolžnice trideset let po terminu, ki je bil določen za njih izplačevanje.

Vse objave, nanašajoče se na to posojilo, se bodo objavljale v uradnem listu „Wiener Zeitung“.

Dunaj, dne 20. januarja 1912.

C. kr. finančni minister:

Zaleski l. r.